

Powitanie przez Petera Tschentschera, Pierwszego Burmistrza Wolnego i Miasta Hanzeatyckiego Hamburga, uroczystość upamiętniająca Neuengamme, 3. maja 2021 r.

Dnia 3. maja 1945 r. Hamburg został bez walki poddany wojskom brytyjskim, aby zapobiec dalszemu niszczeniu miasta, którego znaczna część i tak była już w ruinie.

Ale dla tysięcy więźniów obozu koncentracyjnego Neuengamme cierpienia i horror nie skończyły się w tym momencie.

Aby zatrzeć ślady zbrodni hitlerowskich, nikt nie miał się spotykać z wycieńczonymi więźniami.

Zamiast wypuszczać ich na wolność, wysyłano ich na marsze śmierci lub przeniesiono na statki w Zatoce Lubeckiej.

Ponad 6.000 ludzi zginęło, gdy brytyjskie samoloty zbombardowały statki, przypuszczając, że znajdują się na nich niemieckie oddziały wojskowe.

Likwidacji miały podlegać również inne dowody nazistowskiego terroru. W obozie koncentracyjnym Neuengamme baraki zostały zburzone, ściany świeżo pobielone.

W rezultacie Neuengamme z ponad 80 podobozami, ponad 100.000 więźniów i ponad 40.000 ofiar śmiertelnych, był jednym z największych obozów koncentracyjnych w nazistowskich Niemczech, ...

... ale niezliczone obrazy horroru z innych obozów obiegły cały świat.

Po zakończeniu wojny na miejscu obozu koncentracyjnego Neuengamme wybudowano więzienie. Przez długi czas pamięć o zbrodniach narodowosocjalistycznych nie odgrywała żadnej roli.

Byli więźniowie oraz stowarzyszenie "Amicale Internationale de Neuengamme" przez dziesięciolecia walczyli o stworzenie w tym miejscu godnego miejsca pamięci.

Dziś Hamburg jest w pełni odpowiedzialny za swoją historię. Były obóz koncentracyjny Neuengamme jest miejscem pamięci, nauki i spotkań.

Co roku w dniu 3. maja Parlament i Senat Hamburga wspólnie z byłymi więźniami i ich krewnymi upamiętniają wyzwolenie obozów koncentracyjnych oraz ofiary wojny i prześladowań w okresie narodowego socjalizmu.

Upamiętnienie jest bolesne, ale ważne jako uhonorowanie pamięci i przestroga na przyszłość.

Ludzkości, demokracji i wolności nie mogą chronić jedynie konstytucja, władze czy sądy.

Wszyscy musimy ich bronić każdego dnia poprzez jasne stanowisko i konsekwentne działania przeciwko antysemityzmowi, dyskryminacji i populizmowi.

W ten sposób Miejsce Pamięci Neuengamme wnosi istotny wkład w umacnianie demokracji i praw człowieka w Hamburgu, w Niemczech i poza ich granicami.

Drodzy ocaleni,
Drodzy krewni,

również w tym roku osobiste spotkanie z Państwem nie jest niestety możliwe.

Ale znaczenie i przesłanie obchodów 3. maja 1945 r. pozostają niezmiennie:

Będziemy podtrzymywać pamięć o ofiarach narodowego socjalizmu - jako zaszczyt i jako przestrogę dla przyszłych pokoleń.